

Allakkiq

Kalaallit Nunaanni syfilis 2023

Brevdato: 29-04-2024
Sags nr. 2023 - 26779
Dok. nr. 21518080

Tunuliaqutaasoq

Nappaatit tuniluuttut nalunaarutigineqartussat – ilaatigut syfilisertut – pillugit nalunaarutini Nunatsinni Nakorsaaneqarfik tigusaqartarpoq.

Postboks 120
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 51 92
Fax (+299) 32 51 30
E-mail: nun@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Nalunaarutit taakku pitsaassusaat qulakkeerneqartuarpoq, taamaakkaluq nalunaarutini tunillatserlaajunersut imal. qangali tunillatsissimasuunersut tamatigut paasineqarsinnaasangillat. Syfilisimik tunillatsissimasut nalunaarutigineqanngitsut, pitsaassutsimik qulakkeerinissaq sulissutigigaluarlugu arlaliusinnaanissaat qulakkeerneqarsinnaanngilartaaq. Taamaammat kisitsisit ataani saqqummiunneqartut allanngorsinnaapput.

Syfilis sunaana qanorlu ililluni tunillatsittoqartarpa?

Syfilis atoqatigiinnikkut tuniluuttartoq, bakterisamik Treponema pallidum patsiseqarpoq. Statens Serum Institut tunillaassuisut pillugit allaaserisaqarpoq (1).

- *”Syfilis illersuuteqarani atoqatigiinnikkut kinguaassiuutini imal. taakku eqqaanni qanermiluunniit tuniluuttarpoq.*

Ikeqarneq (chancker) syfilisip immikkoortuanut siullermut ersiutaavoq. Iki attorlugu manngertoq annernanngitsorli. Ersittumiissinninnaavoq soorlu usummi imal. utsuit eqqaanni, aammali inuttaanit malugineqanngitsumiissinnaalluni, soorlu illissap paavani qutsissumi, erlummi iggissamiluunniit.

Syfilis nakorsarneqanngitsaq, qaammatip ataatsip marlullu akornanni qaangiuppata aak aqqutigalugu timimut siaruaassinnaavoq, kissarneqalersitsisinnaalluni, niaqorlutitsisinnaalluni, timi tamakkerlugu aniorninititsisinnaalluni ameraasatigullu assigiinngitsunik ersiuteqalersitsisinnaalluni. Taamaalinera syfilisip immikkoortuata aappaanik taaneqartartoq, nakorsartissimangitsut affaasa missaannit atugaalersarpoq. Nakorsarneqanngitsut sisamararterutaasa missaanni, qaammatit arlallit ukiullu qaangiunneranni ersiuteqanngierarluni (uninngagallartoq) syfilisip immikkoortuisa pingajuannut, qaratsakkut qiteralikkullu, taqarsuakkut tillertukkut (aorta) uummammut qanittukkut imal. naggussatigut saanertigullu ammillu ipiutaasartaagut anigugassaangitsumik aseruunneqalerfiusinnaasumut, ikaarsaartoqassaaq. Syfilisip immikkoortua siulleq, immikkoortuisa aappaat uninngagallarnerullu ilaa tuniluutiasuararsuupput, akerlianilli immikkoortuisa pingajuat tuniluutissanani (1).

Ikit syfilisimik patsiseqartut Sundhed.dk-mi ima nassuiarneqarput (2):

- ” ...*ikit syfilisimik patsiseqartut HIV-mik tunillatsinnissap aarlerinaataanik annertusititsisarput syfilisillu tappiorannartuata Treponema pallidumip HIV-mik tunillatsissimasunut tuniluunnissaanik aarlerinernerulersitsisarlutik*
- *HIV-mik tunillatsissimasuni syphilis immikkoortumut kingullernut pigasuarnerusarpoq, napparsimasunilu taakkunani sianiuteqarfitsigut kingunerluuteqalernissaq nakorsaatillu sunniutaarunnissaat aarlerinernerusinnaalluni*”.

Syphilis naartusuni

Syphilis naartunermi meerassamut tuniluussinnaavoq (inunngiitsumik syphilisimik nappaateqarneq). Tamatuma saniatigut meeqqap anillannerani arnaata tunillassinnaava (1).

Arnat tamarmik naartunermut atatillugu siullermik misissorteqqaarnerminni syphilisimut misissortinnissamik neqeroorfigineqartarput (2).

Naartuunermi tunillatsinneq; katatsinermik, toqungasulinermik imal. inunnguuseralugu syphilisimik nappaateqarnermik kinguneqarsinnaavoq. Inunnguutsumik syphiliserneq peruluutaasinnaavoq imal. anigugassaangitsunik arlalinnik ajoqtissarsiffiusinnaalluni; soorlu innorluuteqarneq, eqqarsartaatsikkut kinguarsimaneq. Annikitsunik ersiutilinni, inuunerup ilaani kingusinnerusukkut aatsaat paasineqartarpoq ilaannilu paasineqanngitsoortarluni (1).

Naartusooq naartuleqqaarnerani nakorsarneqarpat, tamanna naartumut aamma sunniutissaaq. Nalinginnaasumilli meeraq inunngorneraniit ukioq siulleq arlaleriarlugu aavertarlugu syphilisimut misissorneqassaaq (1).

2023-imi syphilisertut

2023-imi syphilisimik tunillatsissimasut katillugit 213-it, inunnut 208-inut agguataarsimasut nalunaarutigineqarput.

2022-imi syphilisimik tunillatsissimasut 233-it, inunnut 228-inut agguataarsimasut nalunaarutigineqarput. ukiup ingerlanerani tallimat tunillatseqqippit.

2023-imi syphilisertuni taakkunani pingasut ukiukitsuupput tassalu 15-it inorlugit ukioqarlutik.

Syphilisertumi ataatsimi ”tunillatsissimasinnaasunik paasiniaaneq” nalunaarsimavoq. Imaappoq ”tunillatsissimasinnaasutut paasiniakkat ” tassaallutik syphilisimik tunillatseqqammersumut attaveqarsimasut nalunaarutigineqareernermi tunillatsissimasutut paasineqartut.

Syphilisertuni aqqaneq marlunni kinguaassiuutitigut ikeqarneq, marlunni timikkut ikeqarneq nalunaarutini allassimapput, 13-inilu sumi ikeqarneq nalunaarsimanani.

Syphilisertuni marlunni kinguaassiuutitigut aniorneqarneq nalunaarutini allassimavoq, sisamanilu sukkut aniorneqarneq nalunaarsimanani.

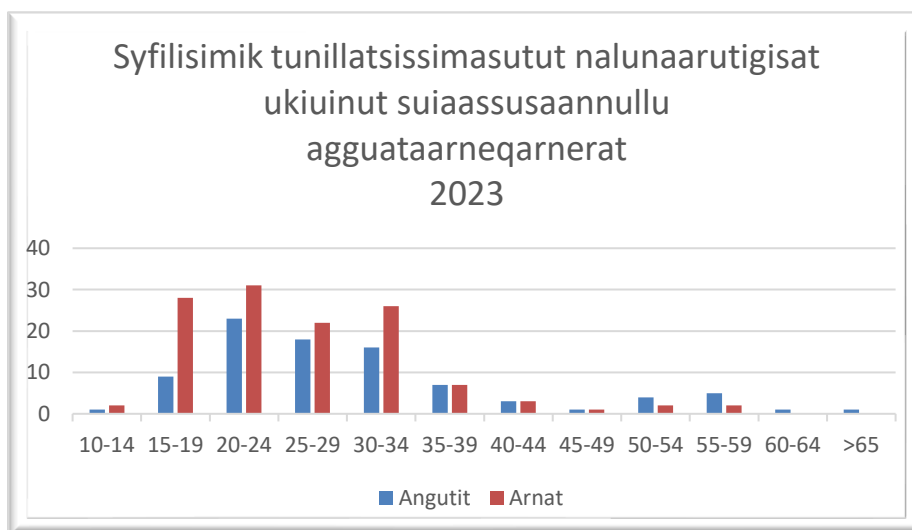
Ukiuimikkut suaassutsimikkullu agguataarneqarnerat

Tabeli 1. 2023-imi syfilisimik tunillatsissimasutut nalunaarutigisat ukiuimikkut suaassutsimikkullu agguataarneqarnerat			
Ukioqatigiiaat	Angutit	Arnat	Katillugit(procentinngorlugit)
10-14	1	2	3 (1,4 %)
15-19	9	28	37 (17,4 %)
20-24	23	31	54 (25,3 %)
25-29	18	22	40 (18,8 %)
30-34	16	26	42 (19,7 %)
35-39	7	7	14 (6,6 %)
40-44	3	3	6 (2,8 %)
45-49	1	1	2 (0,9 %)
50-54	4	2	6 (2,8 %)
55-59	5	2	7 (3,3 %)
60-64	1	0	1 (0,5 %)
>65	1	0	1 (0,5 %)
Katillugit (procentinngorlugit)	89 (41,8%)	124 (58,2 %)	213 (100 %)

2023-imi syfilisimik tunillatsissimasutut nalunaarutigineqartut akornanni 89-it angutaapput (41,8%) 124-illu arnaallutik (58,2%) (tabeli 1). 2022-imi syfilisimik tunillatsissimasuni arnat aamma amerlanersaapput (3).

Syfilisimik nappaateqartuttut nalunaarutigineqartut pillugit paasissutissat 2023-imeersut naapertorlugit, suaiaqatimik atoqateqarnikkut tunillatsittoqarsimangilaq.

Suaassutsini arnani angutinilu ukiut tallimakkarlugit ukioqatigiiaani- amerlanersaat katillugit 25,3 %-it 20-it 24 -illu akornanni ukioqartuni agguataarneqarnerat tabelimi 1-imi takutinneqarportaaq.

Takussutissiaq 1: 2023-imi syfilisimik tunillatsissimasut ukioqatigiiaanut suaassutsinullu agguataarneqarnerat.

Angutit arnallu syfilisertut Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut agguataarneqarnerat

Tabeli 2: 2023-imi syfilisertut Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut agguataarneqarnerat			
Qitiusumik imm.	Angutit	Arnat	Katillugit (procentinngorlugit)
Avannaa	15	29	44 (20,7 %)
Disko	10	18	28 (13,1 %)
Qeqqa	14	19	33 (15,5 %)
Sermersooq	45	48	93 (43,7 %)
Kujataa	5	10	15 (7 %)
Katillugit (procentinngorlugit)	89 (41,8 %)	124 (58,2 %)	213 (100 %)

Angutit arnallu syfilisertut akornanni amerlanerpaat Peqqinnissaqarfik Sermersuumersut, tulliusullu Peqqinnissaqarfik Avannaaneersut Qeqqaneersullu, tabelimi 2-mi takutinneqarpoq.

Innuttaasut 1.000-iuppata syfilisertut Peqqinnissaqarfiup qitiusumik imm. agguataarneqarnerat

Tabeli 3: 2023-imi innuttaasut 1.000-iuppata syfilisertut nalunaarutigisat Peqqinnissaqarfiup qitiusumik imm. agguataarneqarnerat						
Qitiusumik imm.	Avannaa	Disko	Qeqqa	Sermersooq	Kujataa	Katillugit
Nalunaarutigisat	44	28	33	93	15	213
Innuttaasut	11.022	6.056	9.203	24.333	6.184	56.865
Innuttaasut 1.000-iuppata	4,0	4,6	3,6	3,8	2,4	3,7

Innuttaasut 1.000-iuppata syfilisertut Peqqinnissaqarfik Qeqqanut Sermersuumullu sanilliullugit, Peqqinnissaqarfik Diskomi Avannanailu amerlanerunerat, tabelimi 3-mi takutinneqarpoq.

Innuttaasut amerlassusaat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueeqissaartarfimmi kisitsisinit 2023-imeersunit pissarsiarineqarput (4).

Syfilisertut illoqarfinnut agguataarneqarnerat

Syfilisertut 2022-imisut- amerlanersaat Nuummeersuusut, tulliuullutik Ilulissaneersut Aasiannersullu kisitsisit takutippaat.

2023-imi Nuummi syfilisimik nappaateqartut 69-iusut siornamut 75-iusunut sanilliullugit arfinilinnik ikileriarput.

2023-imi Ilulissani syfilisimik nappaateqartut katillutik 35-iusut siornamut 24-iusunut sanilliullugit amerleriarputtaaq.

Aasianni syfilisimik nappaateqartut 2022-imi 24-iniit 2023-imi 28-inut amerleriarputtaaq.

Oqaatigumasat

Naatsorsueqqissaarnermi kisitsisit matumani tunngavigineqartut tassaapput syfilisimik nappaateqartunik nalunaarutit 2023-imi kingusinnerpaamillu marsi qaammat 2024 pissarsiarineqartut. Ikeqarneq, tunillaasimasinnaasunik/ tunillassimasinnaasunik paasiniaaneq imal. suaqaammik atoqateqarsimaneq pillugit paasissutissanik nalunaarutiginninngitsoortoqarsimasinnaammat, kisitsisit taakku tunuarsimaaffigineqassapput.

2023-imi nalunaarutigineqartut naapertorlugit tunillatsissimasut siorna tunillatsittut amerlaqatigiinnangajappaat. Taamaammat syfilis nunatsinni suli annertuumik atugaavoq sulilu siaruaatilertorluni. Ukiorpanni 2011-i tikillugu nunatsinni syfilis qaqutigooqaaq. Tamatuma kingorna syfilisimik tunillatsittut amerliartulertorput maannalu innuttaasut peqqissusaannut annertuumik ajornartorsiutinngorluni. Nunatsinni syfilisip atugaanera EU-mi/EEA-mi nunani ilaasortani 29-ini agguaqatigiisillugit 44-riaataata missaanik annertuneruvoq (5).

Najoqqutarisat:

1. Statens Serum Institut: "Syfilis". Nutarterneqartoq 4. april 2023:
[Syfilis \(ssi.dk\)](https://www.ssi.dk)
2. Sundhed.dk: "Syfilis". Nutarterneqartoq 26.03.2019 (UTC-2):
<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/infektioner/tilstande-og-sygdomme/bakteriesygdomme/syfilis/>
3. Kalaallit Nunaanni syfilis 2022:
https://nun.gl/emner/udgivelser/aarsberetninger/sundhedsfaglige_notater_vedr_2022#x8f24592b5a4641fa99e0357c9d95394a
4. 2023-imi juulip ulluisa aallaqqaataanni Kalaallit Nunaanni innuttaasut
5. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik:
Juulip ulluisa aallaqqaataanni innuttaasut -kommuninut piffissanullu agguataakkat.
PxWeb (stat.gl)
6. Syphilis - Annual Epidemiological Report 2022.
<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/syphilis-annual-epidemiological-report-2022>

Henrik L. Hansen / Dorthe Kreutzmann

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik/Landslægeembedet, april 2024